

Enheten för tillsyn
Hans Lind

Rapport från inspektion av Överförmyndaren i Ekerö kommun den 20 januari 2020

Sammanfattning

- Länsstyrelsen kritiserar inte Överförmyndaren i Ekerö kommun.

Inledning

Vid inspektionen granskade vi 25 akter, se bilaga.

Efter granskningen höll vi ett sammanträde med nämnden. Vid sammanträdet medverkade överförmyndaren Marianne Ekblom, Angelica Covington och Christina Alsterlind från kansliet, samt Hans Lind och Lisa Wellenius från Länsstyrelsen.

Om vi har funnit anledning att kommentera nämndens handläggning tar vi upp det i rapporten.

Aktgranskning med kritik

Ingen notering.

Aktgranskning utan kritik

Ställföreträdare som gör egna utlägg åt huvudmannen

Ärendet

I ett godmanskapsärende (akt 1082) såg vi följande. I januari 2020 har gode mannen frågat överförmyndaren om hen kan betala en faktura för en konsert från sitt konto och därefter hämta kontanter från huvudmannens handkassa.

Överförmyndaren svarar att det är ok att betala fakturan från eget konto men att gode mannen måste hämta kontanterna först för att undvika skuldsättning.

Gode mannen har även för cirka ett halvår sedan gjort ett utlägg åt huvudmannen och betalat med sin egen swish, och därefter fört över pengar från huvudmannens konto till sitt eget.

Vid sammanträdet förtydligade nämnden att de vet om att det inte är bra att ställföreträdare gör egna utlägg åt huvudmän men att de ser ett konkret behov att vid vissa tillfällen lösa praktiska situationer med egna utlägg. Vi diskuterade andra lösningar för betalning av fakturor med kontanter över disk, och kom fram till att det finns kommersiella aktörer som tillhandahåller sådana tjänster vilket skulle kunna vara ett alternativ.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 12 kap. 8 § FB har en god man inte rätt att företräda huvudmannen vid en rättshandling mellan huvudmannen och gode mannen. Enligt 11 kap. 2 § 2 st. FB ska då en särskild god man förordnas. Enligt 14 kap. 13 § FB får en god man för den enskildes räkning endast med överförmyndarens samtycke ta upp lån eller företa någon annan rättshandling som innebär att den enskilde sätts i skuld.

Detta gäller i praktiken i alla de fall där god man ”lägger ut” pengar för att betala huvudmannens utgifter, och sedan återkräver dessa från huvudmannen. Vi anser inte att det faktum att gode mannen först hämtar kontanter från huvudmannen och därefter betalar fakturan från eget konto ändrar ovanstående resonemang.

Överförmyndaren får i varje enskilt fall ta ställning till vilka åtgärder som är nödvändiga att vidta om detta förekommit. Överförmyndaren bör i vart fall alltid upplysa gode mannen om dessa regler.

Övriga frågor

Diarietföring av e-postkonversationer

Vid sammanträdet diskuterade vi frågor om diarietföring av e-post. Länsstyrelsen anser att alla mail, såväl ingående som utgående, ska diarietföras på separata dagboksradar då det rör sig om separata handlingar. Detta gäller oavsett om flera mail skickats eller tagits emot under samma dag.

Beskrivning av handlingar i diarium/dagbok

Vid sammanträdet diskuterade vi vilka uppgifter som ska framgå av dagboken/registret och hur ingående handlingar ska beskrivas.

Med anledning av den diskussionen vill Länsstyrelsen framföra följande. I 5 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, regleras registrering av allmänna handlingar. Enligt 5 kap. 2 § st. 1 OSL ska det av registret framgå datum då handlingen kom in eller upprättades, diarienummer eller annan beteckning handlingen fått vid registreringen, i förekommande fall uppgifter om handlingens avsändare eller mottagare, och i korthet vad handlingen rör.

Enligt 5 kap. 2 § st. 2 OSL ska uppgifter om handlingens avsändare, mottagare och vad handlingen rör utelämnas eller särskiljas om det behövs för att registret i övriga delar ska kunna hållas tillgängligt för allmänheten. I förarbetet uttalas följande angående vilka uppgifter som ska utelämnas (se prop. 1979/80:2 Del A s 358).

Som nyss har sagts ligger det i sakens natur att ett register eller diarium skall kunna hållas allmänt tillgängligt. Annars skulle ju syftet med registreringsskyldigheten inte uppnås. Å andra sidan kan det inte bortses från att sekretessen i vissa fall skulle komma att bli illusorisk om ett register alltid måste innehålla de uppgifter om en handling som jag nyss har angett. Beträffande flertalet handlingar torde det förhålla sig så att nödvändiga identifieringsuppgifter kan tillföras register utan risk för att ett sekretesskyddat intresse skadas. Uppenbart är dock att en uppgift om vem som har gett in en handling eller om vad handlingen rör i vissa fall kan behöva hemlighållas av hänsyn till allmänt eller enskilt intresse. I likhet med vad som har föreslagits i

promemorian föreskrivs därför i paragrafens andra stycke att uppgift som rör en handlings avsändare, ingivare eller mottagare eller dess innehåll skall utelämnas eller särskiljas om det behövs av sekretesskäl. Därigenom kan registret i övriga delar hållas allmänt tillgängligt. Vid prövningen av om vissa uppgifter sålunda skall utelämnas har myndigheten att tillämpa de materiella sekretessreglerna i lagen.

Situationen på myndigheten etc.

Kansliet har sedan en kort tid tillbaka ett nytt verksamhetssystem vilket har inneburit merarbete.

Vi har inför inspektionen inhämtat uppgifter om handläggningstider för årsräkningsgranskning föregående år. Nämnden uppgav att 98 % av 2018 års årsräkningar granskades före den 1 september 2019, och att den sista årsräkningen granskades den 27 november. Länsstyrelsen ser positivt på de korta granskningstiderna för majoriteten av årsräkningarna.

Rapporten är skriven av Hans Lind och Lisa Wellenius.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndaren
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunrevisionen

Granskade akter

Godmanskap 11:4

1166, 1109, 1075, 1057, 1113, 1082, 1140, 1071

Förvaltarskap

1004, 1006, 1138, 1003, 1009, 1131

Förmynderskap

4062, 7005, 4047, 4113, 4019, 4036, 4127, 4109

Under uppbyggnad

1157, 1164, 1158